

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
Danmark

Dato: 29. marts 2022
Kontor: Politikontoret og Kon-
cerndigitaliseringsenhe-
den
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen &
Christina Birkedal Chris-
tensen
Sagsnr.: 2021-0091-0633
Dok.: 2379998

Orientering om politiets opbevaring af dna-profiler og fingeraftryk

Det er regeringens og min klare ambition, at politiet skal have bedst mulige redskaber til at efterforske og opklare kriminalitet. Jeg ser derfor gerne, at fingeraftryk og dna-profiler opbevares så længe som overhovedet muligt inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser, hvorfor jeg i indeværende folketingssamling forventer at fremsætte et lovforslag, som vil indføre en længere opbevaringsperiode af visse dna-profiler og fingeraftryk fra sigtede, men ikke dømte, end i dag. Det er samtidigt nødvendigt at tilpasse den nuværende regulering af dømtes dna-profiler og fingeraftryk i lyset af Danmarks internationale forpligtelser, herunder som følge af nyere praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Model for differentierede slettefrister for sigtede og dømte

Jeg oplyste i min besvarelse af 17. september 2020 af spørgsmål nr. 1702 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, at der i Justitsministeriet pågik et arbejde med at undersøge muligheden for udvidelse og differentiering af slettefristerne for fingeraftryk optaget fra sigtede, og at det ville være naturligt parallelt med dette arbejde også at undersøge muligheden for udvidelse og differentiering af slettefristerne for dna-profiler.

Arbejdet er nu afsluttet, og jeg forventer på den baggrund i indeværende folketingssamling at fremsætte et lovforslag, der lægger op til at indføre differentierede slettefrister på henholdsvis 10, 15 og 20 år for dna-profiler og fingeraftryk optaget fra sigtede, men ikke dømte personer. Opbevaringsperioden vil blive fastsat ud fra strafferammen for den lovovertrædelse, som den pågældende er eller har været sigtet for. Ordningen vil give mulighed for, at visse dna-profiler og fingeraftryk fra sigtede, men ikke dømte, kan opbevares i længere tid end i dag, hvor oplysningerne som udgangspunkt

slettes efter 10 år. Den foreslåede model har til formål at styrke politiets redskaber til at efterforske og opklare kriminalitet.

I tilknytning til udarbejdelse af lovforslaget er Justitsministeriet blevet opmærksom på, at nyere praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol medfører, at den gældende 80-års aldersgrænse i § 3, stk. 1, nr. 3, i lov om Det Centrale Dna-profilregister, hvorefter dømtes oplysninger slettes, når den registrerede person fylder 80 år, ikke længere kan fastholdes.

Det skyldes navnlig, at der med de gældende regler kan blive tale om opbevaring af oplysninger i en efter omstændighederne meget lang periode afhængigt af gerningsmandens alder på tidspunktet for optagelsen i registrene samtidigt med, at der med de gældende regler ikke tages højde for bl.a. forholdets karakter og længden af den idømte straf.

Jeg vil på den baggrund med lovforslaget også lægge op til at indføre differentierede slettefrister afhængig af forbrydelsens karakter for opbevaring af dømtes dna-profiler og fingeraftryk.

Den foreslåede model skal sikre, at reglerne for politiets opbevaring af dna-profiler og fingeraftryk bringes i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 som fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Justitsministeriet har endvidere meddelt Rigspolitiet, at politiet – i perioden frem til, at et nyt lovforslag kan træde i kraft – vil skulle behandle eventuelle anmodninger fra registrerede personer om sletning af oplysninger i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis. Justitsministeriet vil desuden gå i dialog med Rigspolitiet om identifikation af oplysninger, som politiet ikke fortsat kan opbevare, og som derfor skal slettes.

Rigspolitiets administration af slettefristerne efter dna-profilregisterloven

Det fremgår af besvarelsen af 25. februar 2015 af spørgsmål nr. 233 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, at der ikke blev foretaget sletning fra dna-profilregisteret i tilstrækkeligt omfang i forhold til de slettekrav, som blev indført ved ændringen af lov om Det Centrale Dna-profilregister, jf. lov nr. 405 af 21. april 2010.

Den utilstrækkelige sletteprocedure var nærmere beskrevet i en vedlagt notits fra Rigspolitiet af 18. februar 2015. Det fremgik bl.a. heraf, at det ikke havde været muligt at indføre en automatisk slettefunktion i it-systemerne. Det fremgik endvidere, at Rigspolitiet ville fortsætte arbejdet med at søge at

få etableret en automatiseret løsning for sletning af dna-profiler, og at Rigspolitiet fremadrettet løbende ville sikre, at der sker sletning i fornødent omfang, herunder om nødvendigt ved at fortsætte med manuelt at gennemgå oplysninger, indtil en automatisk slettefunktion blev etableret. Det fremgik således bl.a. af notitsen, at Rigspolitiet havde taget skridt til at sikre, at der fuldt ud sker sletning fra dna-profilregisteret i overensstemmelse med dna-profilregisterloven.

Rigspolitiet rettede i juni 2021 henvendelse til Justitsministeriet vedrørende udviklingen af en it-understøttelse af dna-profilregisteret og fingeraftryksregisteret. I forbindelse med den efterfølgende dialog oplyste Rigspolitiet i efteråret 2021, at Rigspolitiets manuelle administration af slettefristerne efter dna-profilregisterloven foretages på baggrund af én årlig datakørsel. Det bemærkes, at Rigspolitiet også oplyste, at sletning af oplysninger i fingeraftryksregisteret blev foretaget årligt. Da det følger af dna-profilregisterloven § 3, stk. 1, nr. 1-6, at sletning af oplysninger i en række tilfælde skal ske *straks*, er det vurderingen, at Rigspolitiets på daværende tidspunkt årlige datakørsel ikke levede op til lovens krav. Den utilstrækkelige sletning vedrørte registreringer, hvor der skal ske sletning straks som følge af, at sigtelsen mod den pågældende er opgivet som grundløs, eller fordi der er forløbet 10 år fra frifindelse, afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår, jf. dna-profilregisterlovens § 3, stk. 1, nr. 1-2.

Politiet har på den baggrund iværksat en delvis manuel sletteprocedure, som har sikret, at der siden primo januar 2022 er sket sletning i overensstemmelse med slettefristerne i dna-profilregisterloven. Rigspolitiet vil desuden iværksætte et arbejde med udviklingen af en ny teknisk understøttelse af slettefristerne, som forudsat i Justitsministeriets brev af 25. februar 2015 til Retsudvalget, der skal afløse den nuværende delvist manuelle sletteprocedure, når den er færdigudviklet.

Det er utilfredsstillende og beklageligt, at politiets sletteprocedure for visse oplysninger, der skal slettes efter dna-profilregisterloven, har været utilstrækkelig. Jeg hæfter mig dog også ved, at Rigspolitiet har udbedret fejlen.

Orientering om politiets oprydningsarbejde i fingeraftryksregisteret og dna-profilregisteret

Som det bl.a. fremgår af Justitsministeriets besvarelse af 27. november 2019 af spørgsmål nr. 196 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, har der over en længere årrække pågået et oprydningsarbejde i fingeraftryksregisteret og

dna-profilregisteret. Formålet med arbejdet har været at identificere oplysninger om grundlaget for registreringerne, der kan anvendes til at kvalificere registreringerne til opbevaring eller sletning. Arbejdet blev foranlediget af ovennævnte ændring af lov om Det Centrale Dna-profilregister, jf. lov nr. 405 af 21. april 2010. Fingeraftryksregisteret indeholder i alt ca. 337.000 personers fingeraftryk (opgjort den 1. marts 2022), mens dna-profilregisteret indeholder dna-profiler vedrørende i alt 151.142 personer (opgjort den 28. februar 2022).

Mens dna-profilregisteret er af nyere dato, indeholder fingeraftryksregisteret registreringer fra begyndelsen af 1950'erne og frem. Bl.a. fordi politiets it-systemer, herunder POLSAS og Kriminalregisteret, ikke går så langt tilbage, og fordi der gælder bestemte slettefrister for oplysninger i visse af systemerne, er det ikke ved opslag i disse muligt at identificere grundlaget for optagelse og opbevaring af samtlige af de tidligere optagne fingeraftryk. Oprydningsarbejdet i fingeraftryksregisteret har som følge heraf vist sig at være særdeles vanskeligt og tidskrævende.

Resultater af politiets oprydningsarbejde

Det har været muligt for politiet at kvalificere samtlige registreringer omfattet af gennemgangen af *dna-profilregisteret* til enten bevaring eller sletning. En mindre andel af registreringerne blev på denne baggrund slettet, mens størstedelen af dna-profilerne blev kvalificeret til fortsat opbevaring efter reglerne i dna-profilregisterloven.

Gennemgangen af *fingeraftryksregisteret* viste, at grundlaget for registreringen af ca. 136.500 personers fingeraftryk (opgjort i 2018) ikke kunne fastlægges på baggrund af massesøgninger i politiets it-systemer. Det blev dog konstateret, at ca. 13.000 personer ud af de ca. 136.500 personer var registeret med afgørelser, der muligvis kunne danne tilstrækkeligt grundlag for opbevaring. Der blev på denne baggrund foretaget en yderligere gennemgang af de ca. 13.000 personers fingeraftryk, hvor disse afgørelser blev gennemgået.

På baggrund af en gennemgang var det muligt for politiet at kvalificere størstedelen af de ca. 13.000 personers fingeraftryk til enten bevaring eller sletning. De resterende ca. 123.500 personers fingeraftryk er i den mellemliggende periode reduceret til ca. 121.000 (opgjort i 2021) som følge af dødsfald eller nye strafferetlige afgørelser, der kunne danne grundlag for bevaring. Langt størstedelen af de ca. 121.000 personers fingeraftryk er optaget

for mere end 20 år siden, og politiet har oplyst, at det vil kræve omfattende ressourcer at kvalificere disse, herunder ved gennemgang af særakter eller indhentning af materiale fra Rigsarkivet.

Det er politiets vurdering, at der baseret på fraværet af oplysninger i POLSAS og Kriminalregisteret næppe er aktive kriminelle blandt de ca. 121.000 personer. Politiet vurderer på denne baggrund, at den efterforskningsmæssige værdi af de ca. 121.000 personers fingeraftryk er meget begrænset, og at den ikke står mål med de omfattende ressourcer, som en gennemgang af disse vil kræve.

Beslutning om gennemgang og sletning af fingeraftryk

Jeg har besluttet, at nyere fingeraftryk optaget fra og med den 1. januar 1999 skal gennemgås med henblik på kvalificering til enten bevaring eller sletning. Det drejer sig om ca. 12.000 personers fingeraftryk (opgjort i 2018). Rigspolitiet vurderer, at det potentielt er lettere at finde frem til relevante manuelt registrerede oplysninger om disse ca. 12.000 personers fingeraftryk, idet den specifikke dato for optagelse af disse personers fingeraftryk kan fremsøges elektronisk. Rigspolitiet er blevet anmodet om at sikre, at gennemgangen er afsluttet inden udgangen af 2022. Folketingets Retsudvalg vil blive orienteret om resultatet af Rigspolitiets gennemgang, når den er afsluttet.

De resterende ca. 111.500 personers fingeraftryk (opgjort i 2018) vil på baggrund af Rigspolitiets oplysninger og vurderinger, herunder navnlig vurderingen af den meget begrænsede efterforskningsmæssige værdi, blive slettet. Sletningen vil blive gennemført inden udgangen af første halvår 2022.

Som tidligere anført mener jeg, at politiet skal have de bedst mulige redskaber til at opklare kriminalitet, og jeg ser gerne, at flest mulige fingeraftryk og dna-profiler bliver opbevaret så længe som overhovedet muligt. Det er imidlertid ikke inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser muligt at opbevare fingeraftryk, uden at politiet kan dokumentere, at betingelserne for at opbevare dem er opfyldt.

Jeg henholder mig i den forbindelse til politiets vurdering af, at den meget begrænsede efterforskningsmæssige værdi af fingeraftrykkene ikke står mål med de ressourcer, som det ville kræve at gennemgå dem. Selv hvis politiet

måtte kunne identificere relevante oplysninger om et fingeraftryk, vil Danmarks internationale forpligtelser sætte grænser for, hvor længe fingeraftrykket kan opbevares.

Nick Hækkerup

/

Emil Sølvér Rehling

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk